

Posudek vedoucího

bakalářské práce na téma „*Molokani v Ruské říši a v Zakavkazsku*“, předložené studentkou Y. Svetlovou ve studijním programu Ruský jazyk a literatura na Ústavu východoevropských studií na FFUK v Praze.

Předkládaná práce se věnuje náboženskému směru, který je znám pod názvem molokané. Zaměřuje se zejména na dějiny molokanských komunit ve všech třech kavkazských republikách, kam vyznavači tohoto směru odcházeli z Ruska v průběhu 19. století z ekonomických a náboženských důvodů. Molokanské vesnice zde existují dodnes a jejich specifická identita je vyjádřena mimo jiné například i v místních toponymech.

Z metodologického hlediska autorka vychází z deskriptivně komparativní analýzy věnované vzniku molokanství, jeho vývoji, odnožím a následným reakcím dominantního náboženského proudu. Jedná se v zásadě o zdařilou detailní kompilaci na základě studia literatury.

V úvodních kapitolách jsou přehledným způsobem rozebrány a vysvětleny základní pojmy, definující samotnou podstatu starověrectví, duchoborství, subbotnictví a dalších odnoží; následně i samotného molokanství, včetně teologických a liturgických nuancí mezi nimi, detailně rozebraných potravinových tabu apod. Oblast Kavkazu – z pohledu Ruska Zakavkazska – se stala v 19. století útočištěm pro celou řadu nejrůznějších větví těchto náboženských proudů, vnímaných z pozice centra jako heretické, které směly v kavkazském „exilu“ svou původní víru vyznávat bez rizika větších perzekucí. Zejména v souvislosti s rusko-perskými a rusko-osmanskými válkami vykrytalizoval koncept „jižní“ hranice ruské říše, v jehož rámci bylo preferováno osídlování nově dobytých území tzv. loajálními menšinami. Molokané zde sehráli svou roli při budování tzv. identity pohraničí (hraničářské), jež je charakteristická (coby jistá součást antropologie dialogu) svými kodifikovanými stereotypními obrazy, určitým vnitřním exilem a zároveň i tendencí k multikulturalismu a multilingvistu, která se projevovala zejména navenek komunity. Molokani byli vedle Arménů vnímáni jako určitá garance ekonomického vzestupu celého regionu, neboť se zabývali výhradně zemědělstvím a obchodem (kozácké stanice zase sehrály významnou roli geostrategickou). Molokanské komunity rozptýlené v několika kompaktních sídlech (vesnicích či vzácněji městských čtvrtích) po celém Zakavkazsku prosluly svou pracovitostí a zároveň relativní mírumilovností. Jejich podrobnému rozboru věnuje autorka celou čtvrtou kapitolu. Ta zároveň nastiňuje i jejich pozdější vývoj v průběhu 20. století, kdy byly dějiny těchto zemědělských komunit poznamenány několika významnými událostmi (dotkla se jich zejména politika z 20. a 30. let a samozřejmě rok 1991). Závěr pojednává o současném stavu molokanských vesnic ve třech nezávislých kavkazských republikách, kdy nejvíce do detailů je představena molokanská komunita v Ázerbájdžánu.

Autorka postupovala při vypracování samostatně a využila - dle zásad akademické práce - četné tituly sekundární literatury.

Bakalářská práce odpovídá požadavkům kladeným na tento typ práce.

Doporučuji k obhajobě,

Hodnotím:

Výborně

V Řeži dne 1. 9. 2020

Petra Košťálová